Ч. 206 (12.572). Львів, середа 17. вересня 1930. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Четвертьрічно 15·00 „, Піврічно 27·50 „, Річно 50·00 „.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Вибори в Німеччині.

Львів, 15. вересня 1930.

Найбільшою несподіванкою щойно переведених виборів у Німеччині є небувала й неочікувана ніким у таких розмірах перемога національних соціялістів (гітлерівців або „гакенкрайцлерів“), які здобули 107 мандатів і 6,401.210 гол. Коли пригадати, що в 1928 р. гітлерівці здобули у виборах до райхстаґу всього 800.000 голосів і ледви 12 мандатів, то їх перемога є просто сензаційна.

В порівнянні з цим фактом переміни, що наслідком виборів зайшли серед інших партій, є доволі незначні, хоч і не без значіння. Так прим. комуністи, друга скрайня партія, побільшили теж доволі поважно свій стан посідання. Таксамо зріс католицький центр і мабуть баварські людовці та господарські угрупування. Всі інші партії, не виключаючи й соціялдемократів, потерпіли менші чи більші втрати. Як і було до передбачення, найбільші втрати має група Ґуґенберґа, себто нім. націоналісти, що перейшли тепер масово в табор безкомпромісових гітлерівців. Стратили теж немало виборців інші національні угрупування: нім. державна партія (злілок давньої демократичної партії і молодонімецького ордену), а також народня партія Штреземана.

Тому, що виборча акція була незвичайно жива, було й небувале досі в Німеччині заінтересування цими виборами. Доказом цього також величезна фреквенція голосуючих, що переходить 90 проц. управнених до голосування. А наслідком тієї фреквенції буде те, що в новому райхстаґу засяде ок. 570 послів, коли в попередньому було їх тільки 493. (В Німеччині припадає один посол на 60.000 голосуючих). Новий райхстаґ буде найбільшим під оглядом чисельности німецьким парляментом від часу введення загального виборчого права.

Кольосальна перемога гітлерівців, отже партії, яка заявляється якнайрішучіше за ревізією т. зв. мирових договорів, за поваленням ваймарської конституції і за надзвичайно радикальною розвязкою суспільних проблем аж до вивласнення включно, як не менше перемога комуністів, є дуже тяжким ударом для уряду Брінінґа, який не має просто ніяких виглядів, аби створити якунебудь певну більшість у парляменті. Одинока можливість, яка істнує, це сформування великої коаліції включно з соціялдемократами, але й до такої коаліції на основі дотеперішніх обчислень недоставатиме ще 10 голосів...

Що буде дальше, ніхто нині сказати не в силі. Нац. соціялісти, не зважаючи на свій небувалий успіх, навіть у злуці з народньою партією і з націоналістами не зможуть утворити більшости. Тому можна догадуватися, що або прийде до розвязання райхстаґу й розписання нових виборів, або буде утворена згадана вище велика коаліція, або уряд Брінінґа буде виконувати дальше владу, не спираючись на парляментарну більшість, що у висліді означалоб диктатуру.

Про можливість диктатури в Німеччині писалося й говорилося здавна. Про це писав недавно і свящ. Мікерман, визначний член центру, отже партії правительственної у берлінській „Ґерманії“, кажучи м. ін., що „будучий райхстаґ або буде здібний до праці, або буде це останній парлямент ваймарської доби“... Отже вовсім виразна заповідь державного замаху чи так безпарляментарної диктатури, заповідь тим цікавіша, що „Ґерманія“ є прибічним орґаном канцлера Брінінґа. Очевидно — на випадок проголошення диктатури не обійшлось би мабуть без тяжкої внутрішньої боротьби, яка може легко перемінитися й у справжню революцію.

Поруч внутрішньо-політичних перемін, що їх по всякій правдоподібности спричинять нові вибори, слід рахуватися також зі зміною політики деяких сусідніх держав супроти Німеччини на закордонному терені. Так „Берлінер Таґеблят“ писав саме на передодні виборів, що політичні кола Льондону з найбільшим заінтересуванням слідять події в Німеччині, уважаючи, що з хвилею перемоги гітлерівців становище д-ра Курціюса булоб поважно захитане, а тимсамим булоб загрожене і продовжування політики в дусі Штреземана. В такому разі прийшлоб до французько-англійського зближення, без уваги на те, чи англійський уряд матиме характер правого, чи лівого. Бож усі політичні партії Вел. Британії згідні щодо того, що Анґлія тільки тоді може співпрацювати з Німеччиною, коли ця остання вестиме політику в дусі пок. Штреземана.

Так чи інакше, а переведені в неділю вибори в Німеччині є ще одним доказом на те, що до широких виборчих мас навіть такого народу, як німецький, промовляють тільки гасла виразні, яскраві, ефектовні і легко зрозумілі. І тут саме слід шукати причин успіху гітлерівців з одного і комуністів з другого боку, які твердо і сміливо проповідують, чого хочуть і куди прямують. Усяка половинчість, недоговореність, неясність не веде ніколи до мети, що й нам слід мати на увазі.

За океаном.

Епископ Богачевський виїхав на візитацію до Бразилії.

Епископ Константин Богачевський виїхав 22. серпня з Філядельфії до Бразилії в Південній Америці. Апостольська Столиця іменувала еп. Богачевського візитатором українських католицьких церков у провінції Парана в Бразилії. Він має доручення провірити становище і потреби церков тамошніх українських громад і предложити звідомлення папі римському. Візитація може потривати довше, бо візитатор звичайно обїздить усі кольонії і церкви. Більших українських кольоній в Парані, у Бразилії, є 20, які мають разом до 40.000 населення. (Всіх українців у Бразилії є до 100.000 душ. При нагоді візитацій епископ Богачевський посвятить три нові греко-католицькі церкви: в Пруденто-поліс, Куритибі і Марселіні. Сподіваються, що епископ Богачевський вернеться домів при кінці грудня цього року.

Українські стрільці у Вінніпеґу.

Українські Січові Стрільці, які живуть у Вінніпеґу, Манітоба (Канада), постановили на своїх орґанізаційних зборах дня 1. липня основати стрілецьку кооперативу. На початок буде вона обіймати два відділи: 1) книжковий, 2) інформаційний. В міру зросту кооперативи основники будуть старатись поширити її діяльність і в інших напрямках, а на основі статуту обсяг діяльности кооперативи дуже широкий.

Нова українська орґанізація.

В місяці червні ц. р. заснувалася в Шикаґо нова українська орґанізація під назвою „Мазепинці“ — „Knights of Mazeppa“. Орґанізація складається з патріотичної української молоді і поставила собі за мету виховувати нашу молодь на добрих громадян Америки й ідейних борців за волю України. В орґанізації є люди трьох „світів“: европейці, канадійці й американці, яких обєднав дух Мазепи і любов до спільної батьківщини. До управи „Мазепинців“ увійшли: Богдан Катамай — голова, Тарас Шпикула — заст. голови, Вол. Засадний — рекордовий секретар, Іван Волошинський — фінансовий секретар, Павло Гринчишин — касієр. Адреса орґанізації така: 2611 North Jones St., Chicago, Ill

---

У вязниці в Бересті.

„Ґазета Варшавска“ пише: „Як відомо, арештованих 6. послів поміщено у твердині в Бересті над Бугом. Вязниця ця находиться в будинках касарень 9. полку саперів, над річкою Мухавець. У вязниці, що має один поверх, є 13 келій, в яких вікна забиті бляхою, а світло до келій паде тільки згори. Келії вязниці такі вохкі, що вояки називають їх „плюскварнями“, бо там повно блощиць.

До увязнених послів нікого не допускається, а одна особа, яка хотіла знайомому послові принести обід і постіль, не дістала на це дозволу.

Командантом башти є полковник Костек-Бернацький, який недавно приїхав з Перемишля.

„Ґазета Варшавска“ пише, що Бернацький свого часу був командантом жандармерії в Кельцах і відзначився надзвичайною „енерґією“ у вішанні ворогів.

Майор Ришанек, який є командантом цілої твердині, де міститься вязниця, був одним із ватажків підчас памятної гостини старшин у варшавськ. соймі 31. жовтня 1929.

„Ґазета Варшавска“ додає, що виборчий бльок „Центроліву“ на першім місці своїх виборчих лист поставить як кандидатів арештованих 6. послів, що сидять у Бересті.

Справи нац. меншин передані політ. комісії.

На внесення німецької, норвеської, данської, й ін. делеґацій Збори Ліґи Націй постановили часть звіту про діяльність Ліґи Націй, що торкається охорони нац. меншин, передати політичній комісії.

З польської преси.

Пілсудський, гроші і робітники.

„Роботнік“ оголосив статтю: „Гроші, гроші, гроші“, яку передруковуємо у цілости: „Тими словами п. Пілсудський характеризував послів: найбільшим їх бажанням є брати гроші, де тільки дасться, в чесний і нечесний спосіб. А він, Пілсудський, грошей не любить, бридиться ними, а щож доперва людьми, які їх дістають, не дбаючи про джерело.

В р. 1923-24, коли марш. Пілсудський мешкав у Сулеювку, відсунений від впливу на державні справи, і як тоді оголошено, свої маршалківські приходи віддавав на публичні справи, мусів із чогось жити. Жив із робітничих грошей. Бо в тих роках польські робітники в Америці ворґанізовані в ППС збирали між собою і посилали до Сулеювка для маршала Пілсудського по 300 долярів. Пілсудський приймав ті гроші із робітничої кервавиці і ми не чули, аби він зробив з них інакший вжиток, як приватний.

Не від нині Пілсудський зірвав із робітничою клясою, робить політику проти робітничої кляси і завершив цю роботу арештуванням робітничих провідників.

Пишемо про ту історію спровоковані, хай суспільність знає, хто має більші апетити на гроші“.

Луначарський у Льондоні.

Англійська преса пише, що б. комісар освіти СРСР Луначарський приїхав до Льондону, звідки вертає до Парижа. В Льондоні перебував таємно.

Прикра анальоґія.

Польська національність у Сх. Прусії й українська в Польщі.

У звязку з німецькою кампанією за ревізію західних кордонів з Польщею, поляки з свого боку повели сильну пресову кампанію проти германізаційної політики у відношенні до польських мешканців Східної Прусії. На цю тему дістаємо від одного зі знавців відносин у нім.-польській полосі слідуючі цікаві уваги:

В межах Східної Прусії землі ольштинської реґенції — від Поморя по Сувалки, отже Вармію, Мазури і Маріенбурську (Мальборську) землю уважають поляки за свій національний терен. Нараховують вони себе на цій території около 300.000 душ, головно займаючи простори пруських Мазурів (Мазовше).

Мазури — це евангелики; польське населення Вармії і Мальборської землі католики. (Около 60.000 душ з цілої польської національної меншини у Східній Прусії). Населення рільниче і то, коли глянути на Мазовше, дрібно рільниче і халупниче. Тільки у мальборській области виступає польська більша земельна власність.

Перед світом жалуються поляки, що: „300.000 поляків у Східних Прусах видано на поталу нечуваному гнетові“.

Схарактеризуймо цей гнет словами польської преси: „Хронічна економічна криза, яка постійно панує в Східних Прусах, відбивається передовсім на польських хліборобах. Польський хлібороб у Вармії і на Повислю, себто на маріенбурському терені (за головний терен — Мазури — де живе около чверть міліона поляків, польська преса не згадує, бо й не має для скарг причини! — Прим. Ред.) не одержує ніякої помочі. Зате німецькі хлібороби користають з міліонових допомог з титулу „Остпрайссенгільфе“. З тих фондів оплачують німці залягаючі ґрунтові і заробкові податки, з фондів тих переводиться меліорації, при чому при підставових меліораціях користає, очевидно і польський хлібороб. Зате польським хліборобам німецька влада відмовляє не тільки всіх концесій, але вони не одержують навіть інвестиційних позичок. Що більше, польські людові банки, яких мають поляки пять, не одержують ніяких фондів на уділювання позичок. Ніякий поляк (німецький громадянин) не може набути землі і т. д. і т. д.“

Такий фактичний стан річи дає дійсно полякам у Східній Прусії право нарікати, жалітися і протестувати проти політики, яка загрожує їх національній егзистенції і протеґує асиміляцію. Однак мимохіть насувається анальоґія: як стоїть справа з українськими та польськими хліборобськими установами у Польщі, зі станом земельної власности у східних воєвідствах на території, заселеній українцями, та всією польською господарською політикою?! А чейже українців є тут не 60.000, а... понад 6 міліонів!

ВИБОРИ.

Бойвка на передвиборчій нараді в Золочеві.

Повітовий Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання в Золочеві скликав на день 11. ц. м. нараду в справі орґанізації виборів. Нарада була за запрошеннями і за 4 дні наперед повідомлено про неї старосто. Прибуло біля 300 делеґатів з повіту. Справи реферували д-р Ваньо і д-р Олесницький і промовляло кількох промовців з місць. Вибрано Повітовий Виборчий Комітет в складі 16 осіб і ухвалено відповідні резолюції, які подається окремо.

В часі нарад явилася на салі поліція і почала леґітимувати присутніх. Тому, що нарада була за запрошеннями підписаними д-р Ваньом, поліція вимагала, щоби д-р Ваньо знав кожного особисто, а кого він не міг назвати по імені, цьому наказувала поліція вийти з наради. Щоби наслідком цього зовсім не розбилась нарада, д-р Ваньо проголосив замість довірочної наради публичне віче. Зараз потім війшла на салю зорґанізована (з найгірших золочівських шумовин) боївка і розпочала вже при кінці віча бійку. Боївка потурбувала багато людей. У справу вмішалася поліція і розвязала нараду.

Резолюції наради в Золочеві.

Загальні резолюції.

1) Повітовий Зізд УНДО в Золочеві одобрює дотеперішню працю Парляментарної Репрезентації УНДО.

2) Уважає за конечне створення одноцільного українського виборчого бльоку.

Резолюції у виборчих справах.

1) Зізд вибирає одноцілий Повітовий Виборчий Комітет, який складається з 15 людей.

2) На покриття коштів виборчої акції Зізд ухвалює одноразовий даток у висоті від 10—20 зол. на громаду відповідно до числа населення. Цей даток збере Громадський Виборчий Комітет і вручить голові Повітового Комітету до дня 1. жовтня 1930 р.

3) Найдальше до тижня вибирається в кожній громаді Громадський Виборчий Комітет в складі 5 осіб: голова, секретар, скарбник і 2-ох членів. Вибори тих комітетів обовязані переведти делеґати, яких призначить Повітовий Виборчий Комітет. В тій цілі делеґати скликають в кожному селі передвиборчу нараду, а про вислід наради і вибір комітету негайно повідомляють голову Повітового Комітету.

4) Громадський Комітет в місці осідку обводової комісії є обводовим комітетом і обовязаний представити до виборчої комісії мужа довіря і його заступника.

5) Всі громадські комітети є обовязані:

а) припильнувати, щоби всі управнені до голосування українці були вписані в виборчих листах, та вносити рекламації на пропущення або не слушні списання.

б) Роздати картки до голосування і припильнувати, щоби всі виборці явилися до виборів.

в) Негайно по викінченню скрутинії окремим післанцем повідомити голову Повітового Комітету про вислід голосування.

г) Виконувати всі доручення Повітового Комітету.

Селяни домагаються єдиного українського виборчого бльоку.

Селяни з підльвівських сіл: Дмитрович, Глуховичі і Чижиків прислали до нас листа такого змісту:

„Просимо на сторінках свойого часопису подати до відома Управам Партій УНДО, УСРП і УСДП слідуюче:

Ми, громадяни сіл: Дмитрович, Глухович і Чижикова повіт Львів, зібрані на передвиборчій нараді дня 14. вересня ц. р. взиваємо названі партійні Управи до утворення одноцілого національного бльоку при надходячих соймових виборах.

Кличемо до всіх, кому лежить на серці краще майбутнє українського народу: Не пора в рідну хату вносити розлор!

За Виборчий Комітет в Дмитровичах: Павло Музика в. р., Ілько Лойко в р. За Виборчий Комітет в Глуховичах: Йосиф Паньків в. р., Іван Голод в. р. За Виборчий Комітет в Чижикові: о. Володимир Тимяк в. р., Павло Дацко в. р.

Криза парляментаризму на Литві.

„Літуос Айдас“ пише, що литовський парляментаризм пережився і Литва потрібує нового устрою. Італійський фашизм для Литви непригожий, але литовська держава мусить опирати свою демократичну державу на авторитеті і збільшити владу президента.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 17. ВЕРЕСНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 9)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

А тепер, коли дозволите читачу, заки Маціцький призбирає собі рим до віршів, ми перескочимо чотири або пять літ його життя. Мені квапно дійти до одної весни 18.. року, про яку досі не затерся спогад у родині Ейсетів; кожна родина доходить до таких дат.

Зрештою читач нічого не втратить, коли я перейду мовчки над цією частиною мого життя. Воно оберталося вічно довкола того самого: сліз та клопотів, кепських інтересів, незаплаченого комірного, вірителів з авантурами, продажі маминих діямантів, срібла заставленого в льомбарді, простирал з дірами, полатаних штанів, усіляких недостач, щоденних пониження, вічного „що буде завтра?“, словом вліэні давінки екзекутники, усмішки сторожа при виході з хати, вічні позички, а потім протести, а потім... а потім...

І так дійшли ми до 18.. року.

Цього року Маціцький кінчив 8-у клясу. Був він тоді, якщо добре памятаю, молодцем з претенсіями, що життя брав поважно як фільософ і поет; а позатим не вищий від чобота і без волосся під носом.

Коли одного ранку цей великий фільософ збирався до школи, його батько закликав його до крамниці і зараз при вході гукнув до мене:

— Данилцю! кинь книжки! більше до ґімназії не підеш.

І батько почав мовчки ходити великими кроками по крамниці. Видко було, що зворушений. Можете мені вірити, що Маціцький не менше. Після довгої перерви батько промовив далі:

— Мій хлопче: мушу тобі сказати неприємну новину... щож! дуже неприємну... Будемо приневолені розстатися всі... зараз скажу тобі, чому.

Після цього ми почули поза відхиленими дверима плач, що роздирав серце.

— Якимцьо! ти осле! — крикнув батько не обернувшися навіть, і говорив далі:

— Коли ми вісім літ тому приїхали до Ліону зруйновані революціонерами, я гадав, що працею зможу відробити своє майно. Але чорт не спить. Я заліз по шию в довги та клопоти... Тепер — капут, ми потапаємо... Щоби з цього болота виліэти, на це коли ви вже попідростали є хіба єдина рада: продати те, що лишилося і пробувати щастя кожному зокрема.

Незримий Якимцьо перебив татові новим риданням, але тато сам був такий зворушений, що не гнівався. Лише сказав мені зачинити двері, а потім казав далі:

— Я рішив ось-що: аж до зміни моєї постанови мама перебуде у рідні у свого брата, вуйка Баптиста. Якимцьо лишиться в Ліоні — він знайшов мале місце в льомбарді. Я вступаю як агент продажі вин, а щодо тебе, бідний хлопче, то ти також мусиш подумати про хліб насущний... Я саме дістав лист від одного шкільного інспектора, що пропонує тобі посаду вчителя. На, читай!

Маціцький узяв лист.

— З того, що тут написано виходить, що нема чого надумуватися й хвилини.

— Треба їхати завтра.

— Добре, я поїду...

Після цього Маціцький склав лист і передав його батькові рукою, що навіть не затремтіла. Як бачите, це був великий фільософ.

Саме тоді мама ввійшла до крамниці, а за нею боязко Якимцьо... Обоє підійшли до Маціцького і поцілували його мовчки. Вони вже знали від учора, як стоять справи.

— Нехай спакують йому валізу! — сказав батько гострим тоном — він їде завтра вранці кораблем.

Мама зітхнула важко, Якимцьо хлипнув легко і годі. Наша рідня починала вчитися, як зустрічати нещастя.

На другий день усі проводили Маціцького до корабля. Дивно склалося, що це був той сам корабель, який шість літ тому привіз нашу родину до Ліону. Капітан Женіес, кухар Монтелімар! Всі згадали зараз парасолю Анни, папугу Робінзона і кілька інших епізодів при висідці... Ці спомини трохи розяснили цей сумний відїзд і викликали тінь усмішки на устах мами.

Корабельний дзвінок. Треба їхати.

— А пильнуйся! — крикнув батько.

— Уважай на здоровля — сказала мама.

Якимцьо хотів щось сказати, але не міг; він ридав надто сильно.

Зате Маціцький не плакав. Як я вже мав честь вас повідомити це був великий фільософ, а фільософи не можуть піддаватись почуванням...

(Продовження буде.)

Після кровавих демонстрацій.

Після недільних демонстрацій настав уже у Варшаві спокій. У цілій Польщі арештували 14. вересня загалом 2000 людей. З інших джерел повідомляють, що лише 1000. Їх переслухують і почасти випускають на волю. У Варшаві сидить ок. 180 осіб. Кровавий білянс демонстрацій у Варшаві та в краю такий: 2 вбиті та 74 ранені.

Ще звозять до Берестя.

Повідомляють, що арештовану в Люблині бувш. послицю Космовську перевезуть також до тюрми в Бересті н. Б. Перевезуть туди також арештованого в Тернополі д-р Каз. Свірського (нд).

Відкинення зажалення арештованих.

Арештовані бувші посли Целевич і Кернік внесли до окр. суду зажалення проти рішення судді в справі арештувань. Окр. суд відкинув зажалення.

Пожежі.

На фільварку в Гуменці біля Львова згоріли в ночі 4 стирти, 2 шопи зі збіжем і 1 шопа з рільничими машинами. Підпалячі, як повідомляють польські ґазети, вживали хемічного плину у фляшинах і порошку. На фільварку Опорів біля Ґаїв (коло Львова) згоріло 6 стирт 200 кіп вівса варт. 6.000 зол. на школу Вал. Каліша. В Зимній Воді пожежа знищила 6 стоділ із збіжем. Школа виносить 19.870 зол. Все це згоріло в господарстві Йос. Зґожальського. В Богатківцях (пов. Підгайці) згоріла стирта жита вартости 4.000 зол. на школу Войцеховського. Це вже третя пожежа на цьому фільварку. Дня 14. вересня опівночі в Чесниках (пов. Рогатин) вартівник стріляв до трьох людей, що підкрадалися до стирти. Одного, як твердить ПАТ, зранив шротом. Товариші забрали раненого та фігами втекли в напрямі Рогатина. Вартівник нібито щойно на другий день повідомив про те поліцію. В Жовчеві (пов. Рогатин) вартівники сполошили 4 людей, що нібито підкрадалися під мазурську кольонію. Їх стежить поліція.

Пожежа бровару у Варшаві.

У ночі на 15. вересня у Варшаві на Волі при вул. Огородовій ч. 62 вибухла пожежа в броварі „Хмель". Згоріла січкарня, столярня, гиблярня та великий склад ґазетного паперу якоїсь транспортової фірми. Вогонь перекинувся на кілька крівль сусідніх камениць. Слідство виявило, що пожежа повстала наслідком підпалу. Виявилося, що коли вогн. сторожа виїхала гасити пожежу, хтось фальшиво заалярмував про рівночасну пожежу в іншій стороні міста, тому часть сторожі відіхала тамтуди. Виявилося, що це був фальшивий алярм. Видно тому хто алярмував залежало на тім, щоби на Огородову вул. приїхало менше вогневої сторожі.

Оконечний вислід виборів у Німеччині.

Урядове звідомлення про висліди голосування до райхстаґу: Віддали важних голосів 34,943.460 (у попередніх виборах 30,738.381). З того здобули соц. демократи 8,578.016 (передше 9,151.059), нім. національна партія 2,458.497 (4,380.029), центр 4,128.929 (3,711.141), комуністи 4,587.708 (3,263.354), нім. народня партія 1,576.149 (2,678.207), партія державности Німеччини 1,322.608 (1,504.148), господарська партія 1,360.585 (1,395.684), баварська народня партія 1,058.556 (945.304), нац. соціялісти 6,401.210 (806.777). Приділ мандатів буде такий: із заг. скількости 573 (передше 491) мандатів одержать соц. демократи 143 (153), нім. націоналісти 41 (73), центр. 69 (62), комуністи 76 (54), нім. нар. партія 26 (45), партія державности 22 (25), господарська 23 (23), баварська нар. партія 18 (16), нац. соціялісти (гітлерівці) 107 (12), аграрна партія Шіле 18 (13), нім. селянська партія 6 (8), Ляндбунд 3 (3), консерватисти 2 (0), христ. соціялісти 14, нім. гановерці 5.

Хотіли знищити Палату Мистецтв і „Рацлавиці"?

Львівська поліція арештувала: Вол. Радчія, пекарського помічника (Супінського 4), Ст. Гриневича, бляхарського помічника (Скарбківська 25), Мир. Бойка, театр. хориста (Анчевських 6), Ст. Гановича, бухгальтер. помічника (Длуґоша 24), Андр. Воскалу апт. ляборанта (Боніфратрів 4). Польські ґазети повідомляють, нібито арештовані призналися, що є членами УВО та що пекольною машиною хотіли знищити Палату Мистецтв на Сх. Торгах і Рацлавицьку Панораму. В тім другім будинку нібито мали кинути бомбу у хвилі заколоту, спричиненого вибухом у Палаті Мистецтв. Замах мали виконати в дні арештування або на другий день, і то з власної ініціятиви без приказу чи порозуміння із своєю командою.

Арештування.

ПАТ повідомляє: Дня 14. вересня в год. 6. рано придержали у Станиславові та відставили до суду під закидом саботажу Дм. Батриньчука, (18 літн.) і Мик. Никифорчина (19 літн.), абсольвентів гімн.

Тойсам ПАТ повідомляє, що в Рогатині придержали 10 людей, підозрілих у підпалі в серпні в Чорнолізцях біля Золотого Потока. Між арештованими є: Яр. Гладкий. студ. львівської політехніки, Петро Гладун, Ст. Ґемба та Богд. Бігус, абсольвент гімн. У нього (твердить ПАТ) найшли сірковий квас і скляну рурку, таку, яку найшли біля підпалених стирт.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В особистій справі.

В останніх часах відступало „Діло" богато місця музичним справам. Дискусія йшла на тему мірила, яке повинно обовязувати галицьких музиків. Голоси були поділені, так що й досі ще не знати, як властиво має бути.

Користаючи з того, що „Діло" радо відступає свої сторінки для поклонників богині музики, я — останній з останніх „свіщеносців" у її храмі, позволю собі забрати несміли голос в одній справі.

Бувають між українцями люди, які час до часу відчувають потребу скомпонувати собі якусь пісню. Вони діляться на дві катеґорії: композиторів і ляіків. Композитори вміють свою композицію записати і виправити в світ, ляіки вміють тільки виспівати і передати з уст до уст. В одних і в других трапляються злі і добрі річі, так як загалом на світі: зло помішане з добром.

Друга катеґорія людей є дуже нещаслива. Не дала їм доля навчитися тайн гармонії, контрапункту та інших композиторських законів і вони, мов ті неписьменні поети, не можуть перенести своїх думок на папір. Їх пісні, коли добрі, ідуть самопас між людей, коли слабі — вмирають, не перейшовши і трьох-чотирьох порогів.

До другої катеґорії людей належить і нижче підписаний і за нього хочу нині вставитися. Рівночасно вставляюся і за його приятеля Левка Лепкого, який має ту саму манію складання пісень і ту саму хибу, що не вміє собі їх сам записати. Мали вони вже не одну сумну а неодну смішну історію зі своїми піснями.

Нижче підписаному ще до нині не вірить один з учених музиків, що це він зложив пісню „Ой та зажурились", а коли і зложив, то напевно десь украв. „Журавлі" Лепкого мали більше авторів, як слів а остання версія каже, що це кубанська пісня.

На загал воно не шкодить, бо доказує, що пісня щось варта, але не на загал, то воно таки трохи шкодить.

Коли я одного разу звернув увагу в однім товаристві, що „Ой та зажурились" треба інакше співати, то один із музикольоґів визвірився на мене:

— Що ви, добродію, балакаєте! Яж знаю від самого автора.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. ВЕРЕСНЯ 1930.

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ.

Модернізм і українське мистецтво.

Зміни у поглядах. — Експресія і сюжет. — Близькі приклади. — Традиція і її розуміння.— Громадянські вартости і мистецькі. — Плякати та прикладне мистецтво. — Завдання нового мистецтва.

Є у нас багато людей, що не розуміючи справи кляснфікують усі модерні напрямки в мистецтві як непорозуміння й скоропроминаючу моду. По їх думці західнє мистецтво вже давно переконалось про недоцільність „дивацьких" експериментів й повертає на старі позиції, щоб творити нове, клясичне мистецтво. Можете говорити скільки хочете — Вас не розуміють, Ви почуваєте, що люди з якими дискутуєте, живуть якимись далекими часами й поглядами, яких ніяк не дасться прикласти до сучасности. Сам факт, що останніх двадцять літ вчинили більш для розяснення суті мистецтва, ніж останні два століття до світової війни — вважають абсурдом.

У чомуж суть усіх отих експресіонізмів, футуризмів і кубізмів? І чому мистецтво нових часів таке незрозуміле для загалу?

Передовсім візьмім на увагу, що війна зробила у всіх ділянках людської духової творчости божевільний переворот. Людина вже не може дивитись на задні колеса, вона може лише гнати вперед. Сучасна доба — доба шаленої промислової продукції і розвою техніки не могла не вплинути й на такий чутливий прояв людського духа, як мистецтво. Шалене змагання, щоби довести мистецтво до постійних форм довело до конструктивізму, тоді як експресіонізм зафіксовував духовий несупокій шукань і експанзії. У час, коли існують тисячі добрих малярів, які вміють погодити власну індивідуальність зі смаком публики, мусять існувати мистецькі ляборaторії крайніх і радикальних напрямків, хочби й незрозумілих для загалу, як незрозумілим є ляборaторні експерименти дослідчих інститутів у царині хемії чи техніки. Без цього загально „зрозуміле" мистецтво скоро зманірувалось би, так само, як підупала би наука після зачинення дослідчих стацій.

Звичайно мистецька дискусія обертається довкола проблеми чи давати переваґу тому „як" зроблено, чи „що" зроблено. Ця вічна проблема мистецтва найбільш дезорієнтує. Модерний мистець у противагу давнішим привязує непомірно більш значіння до виявлення психічного стану у своїй творчости, у якому він зафіксовує якусь частку своєї доби. Різкість вислову власне й доводить до конфліктів, чи то з загалом чи й із співробітниками. Намагаючись зловити не так саму річ, як її темп, її рух, артист хотячи спіймати якнайбільш понадзмислову „невідому", невсилі покласти розум на місце постійного контролера; його місце займає інтуїція. Закидати тут мистцеві, що „щось є не так, як є" — нерозумно, тоді, коли спосіб його підходу до річей не допускає якогонебудь відхилу від його малярської ідеї, без шкоди для даного мистецького твору. Коли французькому малярові Делякруа звернули увагу на неточности й невикінченість малюнку, він відповів дуже просто: „Я поправив би, але я боюся стратити експресію, а вона добра". Як бачимо, він вираз у малюнку вважав ціллю.

Маючи зіпсований смак, загал у нас цінить мистецтво мірою фотографічної вірности й куріозністю сюжету та все дошукується акції, мов у фільмі. І власне у справі „безпредметности", що є гаслом сучасного модерного мистецтва, маємо найбільше розходжень. Публика вимагає невпинно „історії", сатири чи моралізування, тоді, коли мистцеві зіпсує найцікавішу сюжетну картину хибне відношення двох ліній у композиції, або хибно покладений один тон фарби. Ті, що цього невсилі зрозуміти, будуть обурюватись, коли покажете репродукції „мертвої природи" Веляскеза й „Мадонни" Мурілля (оба малюнки недалеко себе в великій Люврській ґалерії) й будете переконувати, що перший з малярського погляду інтересніший від другого. Не переконаєте людей, що колиб було навпаки, тоді взагалі не було би ніякої міри, як цінувати мистецькі твори. Бо коли твір мистецтва є „сам у собі", часово незалежний і незалежний від обясняючої карточки на рамі, небезпечно було би брати зовнішні обяви за ціль і суть мистецтва.

Возьмім на приклад такого нашого цікавого мистця, як відомий баталіст Леонід Перфецький. Він зумів у своїх творах поєднати інтересність сюжету з глибоким, чисто малярським відчуванням, так, що одно доповняє друге. Але з мистецького боку було би хибно, якби ми вважали нпр. його „мертву природу" (річі зрештою зовсім нереальні, яких єдиною метою є відношення барвних плям і ліній) — річами менш вартними від його баталістичних картин, хочби з тої причини, що „натюр морт" булоб смішно репродукувати — в „Червоній Калині". Цей „малярський нерв" домінує у Перфецького дуже сильно. За те мало є його в картині Івасюка „Вїзд до Києва", а майже зовсім нема в картинах з козаками на почтових картках, яких ціллю було тільки змалювати якийсь історичний факт й більш нічого понад те!

Не найшовши в нових картинах, яких метою є тільки виявити малярські вартости — того, що люди звикли бачити у давніших реаліс-

Що було говорити? Я замовк і постановив вчитися писати ноти. (Постановив і на тім скінчилося).

А отсе недавно вийшла ще ліпша історія.

Зложив я був свого часу церковну пісню. Навчив одного другого і пішла вона поміж людей аж закурилося. Співає її народ на хвалу Божу, а на мою радість. Приїхав до мене один загравичний знайомий і я заспівав йому цю пісню. Але другої днини приходить він з міста і мокрим рядном на мене:

— Чого ти з мене варята робиш? — каже вимикаючо. — Я нині купив собі цю пісню, видану друком, але твого назвиска там нема.

Не можу сказати, щоб це було мені дуже приємне. Адже, як не брати, то все таки брав я якусь бодай мінімальну участь у народженні цієї пісні: зложив мельодію і слова.

Видають собі люди мої пісні і навіть не прийдуть, щоб я їм подякував. Думаю, що нема краю на світі, де авторське право не дозволялоб на це.

Тому я рішив отсею дорогою просити авторів моїх пісень звертатися перед виданням до мене — борони Боже! — не в справі гонорару, чи участи в зиску, але в справі устійнення доброго тону в музичній поведінці.

Галактіон Чіп..

Сниться їм війна.

„Правда" у великій статті трубить на алярм, мовляв, капіталістичні держави вже готовляться до походу на Київ. Англія будує в Констанці морську базу для опанування Чорного Моря, звідки англійська армія посунеться на Україну і Кавказ. Румунія вже готова до війни. Анґлія рішила за всяку ціну відірвати Україну від СРСР і створити з неї окрему державу під своїм протекторатом".

„Правда" кінчить:

„Чорне Море є ключем до опанування України і тому ми мусимо зміцняти червону фльоту на Чорн. Морі".

Українізація.

„Пролетарська Правда" у відділі „Культура й Мистецтво" пише про українізацію в київській філії Інституту Т. Шевченка на „Ленкузні" таке:

„Співробітники філії Інституту Ткаченко й Синявський відряджені для ознайомлення зі станом українізації на „Ленкузні" виявили що робітники, українці з походження становлять половину всіх робітників заводу, але з них лише половина говорить укр. мовою. Адміністрація мало вживає української мови, а інжиніри майже не піддаються українізації. Взагалі по цехах рідко чути укр. мову".

Р. Таґор у Москві.

Дня 12. вересня приїхав у Москву Рабіндранат Таґор із сестрінком, двома секретарями та лікарем. Разом із інд. письменником приїхала й дочка німецького вченого проф. Айнштайна. Таґор побуде в Москві до кінця вересня.

НОВИНКИ

— **Арештування.** В Товстолузі біля Тернополя, арештовано в ночи з 13-го на 14-го вересня зльокавтованого учителя Осипа Павлишина. Арештований, це оодин з найдіяльніших кооператорів Тернопільщини. Осип Павлишин зорганізував село так, що стало під кожним оглядом першою громадою в повіті. Арештований є членом Повітового Комітету УНДО, членом Надзірної Ради Українського Кооперативного Банку в Тернополі і т. п. Причина арештування незнана.

— **Напад „Стшельца".** Цього року на весну, як це уже подавали наші часописи „Стшелец" зі села Романівки, пов. Тернопіль, напав був із сокирами на памятковий хрест знесення панщини і знищив той хрест та огорожу. А дня 28. серпня ц. р. був у Тернополі великий відпуст, на який ішло багато селян не лише з тернопільського, але і з сусідніх повітів. І через Романівку вертало цього дня багато селян пішки та підводами. І на цих повертаючих наших селян напав „Стшелец" з Романівки, узброєний в ножі та коли. Богатьох селян „стшельци" тяжко побили та поранили, забираючи при тім гроші та годинники, а дівчатам здирали черевики, хустини і т. п. Усіх цих напасників, які били та рабували безборонних українськх селян, поліція рештувала та відставила до окружного суду в Тернополі.

— **З київської судової салі.** Перед київським судом відбулась розправа проти урядовців, які задержували собі срібні гроші й переховували їх, а в касі лишали паперові. Урядовця Петрова засуджено за це на півтора року вязниці, а крім цього його позбавлено прав бути державним урядовцем. Обвинувачену Евгенію Факторович засуджено на рік примусових робіт, хоч вона переховала тільки 18 срібних карбованців. Евгенія Ф. боронилась тим, що срібних грошей потрібувала на відпустку, бо на селі ніхто не хоче приймати паперових радянських грошей. Касіерку Марію Леандрову засуджено теж на півтора року вязниці за переховування 38 срібних карбованців.

— **Виконавець замаху на посольство СРСР.** Виконавця замаху на будинок більшовицького посольства у Варшаві, Яна Олянського, який втік за кордон, придержали в Любляні. Югославія згодилася видати його польській владі.

— **Фальшівники 20-зол. банкнотів.** Львівська поліція арештувала Геноха Розенштайна з Вильна, що приїхав до Львова з Бельґії та привіз у спец. сконструованих куфрах фальшивих 20-зол. банкнотів ок. 30.000 зол. Рівночасно поліція арештувала Сим. і Хаїма Белерів, що розповсюднювали фальшиві банкноти, а подалися за шліфарів брилянтів із Бельгії. Разом із Белерами арештували Савла Вільфа з Турки в Стриєм і його брата Г. Вільфа з Ранижева (пов. Ряшів).

— **Як згинули словінці?** Словінська преса подає широкі описи екзекуції 4 словінців, засуджених на смерть фашистівським судом у Триєсті. Присуд виконано 7 годин по закінченні судової розправи. Засуджені Марушіц Мілош і Бідович заховувались до останньої хвилини спокійно, тільки один з них Валенчич, який мав заледви 20 літ, йдучи на смерть, плакав. Вранці їх вивозили автомобілем за місто, де посаджено всіх на 4 кріслах і міліція стріляла зі заду до плечей сидячих словінців. Всі чотири згинули відразу. Ще у вязниці вони сповідались і причащались. Родина засуджених була підчас розправи в Триєсті, але їх не допущено бачитись із засудженими, хоч всі засуджені просили, що хочуть бачитись з родиною. Другого дня по екзекуції мати словінця Марушица збожеволіла, а батько Мілоша скінчив життя самовбивством. Цікаве те, що підчас розправи в суді. оборонці, яких родина обвинувачених запросила боронити підсудних, зі страху перед фашистами, промовляли в суді так, що більше зашкодили їм, як помогли. Вони обвинувачували своїх клієнтів.

— **З життя білорусинів.** Дня 27. вересня у Вильні відбудеться урочисте білоруське свято з нагоди 25-ліття літературної праці білоруського поета Янка Купала, якого деякі твори переведено і на українську мову. Білоруські товариства докладають усіх зусиль, щоби свято мало характер національної маніфестації.

— **Замість риби убив себе.** В Мартиняківцях на Виленщині Осип Філіпінів глушив гранатами рибу в ріці, але так невміло, що одна граната вибухла в його руці, відорвала йому руки і ранила груди. Нещасливий рибалка вмирає в лічниці.

— **На 12 літ вязниці.** У Бересті над Бугом молодий кавалер Мацейовський мав дві любовниці: Моничівну і Башкесівну, які як суперниці ненавиділи себе. Коли конфлікт між суперницями дуже загострився, Мацейовський рішив позбутись старшої і бридшої Башкесівної, а лишити собі гарнішу Моничівну. При помочі Моничівної він убив Башкесівну, порубав її трупа на шматки і вложив до валізи. Цю валізку дав до ґардероби на стації для переховання і другого дня мав відвезти її десь до ріки. Але на його лихо, валізка здавалась декому підозріла, з неї капала кров і валізку відчинено. Коли у валізці найшли труп, Мацейовського арештували, а суд у Вильні засудив його на 12 літ вязниці.

— **Магараджа у Відні.** До Відня приїхав магараджа гіндуської провінції Тріпура, Маніві Багадур. Він відвідав президента Австрії і мав з ним довшу розмову. Разом із ним у президента гостювали його численні адютанти. Президент зложив магараджі візити у готелі Брі...

тичних, загал уважає ці нові твори хибними, відкидає їх і докоряє, що зраджуємо традицію. При цьому забувають, що традиція річ сама по собі мертва, коли її невпинно не відновляти й до традиції старої не додавати — нової. Ніяких постійних непорушних законів нема (крім законів чистої форми), хочби їх видумали Рафаель або Рембрандт. Поняття краси — як відомо — справа особистого погляду. Залишаються тільки добрі та вічні архитвори мистецтва, але для тих, що їх духово не відчують вони безвартні. Мистцям обридла не традиція (модернізм цінує дуже високо старе декоративне мистецтво), а те вічне перемелювання одної і тої самої річі, що довело до бездушного академізму, хоч, що правда трапляються на Заході мистці, і то великі, що пропаґують навіть на спеціяльних викладах погляди, що увесь великий Ренесанс це занепад (Андре Льот). Не зражують їх ні 3/4 протестів між слухачами, ні пресові громи оборонців доброго смаку.

Це — погляди крайні, але чиж справді сучасне мистецтво мусить так дуже держатись того, що вже зроблено? Ще трицять літ тому писав Верман (тоді директор старої дрезденської галерії): „Ми не повірилиб ніколи в те, якби не бачили справді на виставках, як з початком двацятого віку, в хвилині, коли вулиці міст дудонять під могутніми кроками робітничих мас, можуть істнувати талановиті мистці, які з цілою енерґією й повагою сідають до малювання образів, в яких найвірніше під оглядом форми та змісту віджила би доба рокока".

А форма та зміст нашої доби це-ж не вишневі садки!

Річ іде про мистецьке виховання загалу, про те, щоб суспільність уміла відчувати мистецькі твори незалежно від якихнебудь умовин політичних, соціяльних чи релігійних. Памятаю, як на одному з дискусійних мистецьких вечорів один з наших редакторів розбалакавшись про завдання українського національного мистецтва, дораджував мистцям іти в напрямку відтворювання, або української історії або етноґрафічного побуту. Потреби такого мистецтва, а головно з доби останніх визвольних змагань ніхто не заперечить. Дійсність цього вимагає. Але, коли вже йде мова про саме мистецтво, чиж справді в цей спосіб воно буде здібне виховувати мистецький смак загалу й дати щось більше над чисто громадянські вартості? Можна сумніватись у цьому; ми створилиб щонайбільше щось у роді безмежно нудної польської „штуки народової", якою можна заповнити три-чотири історії, але яка не дає нам образу ніякого національного мистецтва, що ріжнилаб його від чужинних.

Поляки брали попросту якунебудь методу чужої школи й будували на ній свої картини. Їх суспільність шукаючи літератури стратила почування мистецтва. Таких скандальних плякат, як приміром львівські плякати „Тижня ходження по вулицях", або кіноплякати з Галькою і Костюшком не зустрінете на Заході ніде і ніяке місто не стерпіло би такої бездарності. Звичайно — про українську плякату і не кажу: українські фірмові та політичні орґанізації ще не додумались до того, щоб вести ними пропаґанду. А тепер подумайте, які це архитвори декоративного мистецтва розвішані по мурах — всі ті „Ковнірики" „Ляйпціґер Мессе", мотоциклі Пежо! Бо час у нас уже визбутись поглядів, що мистецтво це лише олійна картина, а все інше, книжка, наліпка на пуделку, килим — це речі менш вартні.

Картина зі своїм постійним призначенням на означене місце є надто мало звязана з людиною, тут власне велика вага прикладного мистецтва, щоб дати в руки суспільности по-мистецьки оформлену річ, яка інтриґувала би своєю новістю й дразнилаб важністю своїх чисто мистецьких цінностей. У нас, на жаль, вивівки не мають щастя; ще все, дається їх там, де їх найменш треба, і не місце ще на книжку, раму чи стінну декорацію. Тут Національний Музей (по розбудові) буде мати почесне завдання зорґінизувати хоч малий, але все доступний відділ модерного прикладного мистецтва, в першу чергу, розуміється, українського, щоб взагалі була якась підстава, з якої можна би оцінювати менш-більше загальну продукцію.

Прикладне мистецтво — це єдина дорога щоб виховувати добрий смак серед публики — а пропаґуючи серед неї модерні напрямки — держати мистецтво у невпинному звязку з Заходом, звичайно не наслідуючи його безпосередньо, бо це до нічого не довелоб; річ у тому, щоб держати вартість продукції на висоті західнього мистецького рівня.

У нас дуже багато моглиб зробити наші видавництва. Графіка це єдина у нас річ, що „йде", хоч неодин може здивувався би, колиб йому сказати, що в найкращих зразках українська ґрафіка досягає до рівня найвищої інтернаціональної кляси. На жаль, рівень її в останніх роках сильно понизився й мистці, мають місце за мольбертом, з нужди бавляться в акробатику — розмальовуючи церкви й народні доми. Видавництва вимовляються вимогами публики, забуваючи, що вона візьме кожну річ, що буде вражати своєю новістю й буде відріжнятись від загального сірого рівня.

Проблеми нашого сучасного мистецтва вже надто складні і вимагають поважного підходу. Це не запорожці й стрільці з дівчатами під калиною! — Завдання нового українського мистецтва дати вияв своєї національної культури і нових, звязаних міцно з життям поглядів на світ, наскрізь сучасних по формі і духу, а не продукція сентименту. У противному випадку в історії всесвітнього мистецтва наше місце буде все рівнятись — нулі.

толь. Маніка Багадур є одним із найбогатших магарадж і їздить по Европі при асисті 75 слуг.

— **Самовбивство адмірала.** У Парижі наложив на себе руку адмірал французької фльоти Ґуґе, який підчас світової війни відограв дуже поважну ролю. Причиною самовбивства була неврастенія, яку адмірал придбав собі на війні.

— **Аманулла в Букарешті.** З Букарешту сповіщають, що туди приїхав б. король Афганістану Аманулла. Він перебуде в Букарешті всього два дні. Журналістам, які хотіли говорити з ним він відмовив інтервю, заявляючи, що приїхав у приватних справах.

— **Цеппелін у Москві.** Як це вже писалось, до Москви прилетів німецький бальон Цеппелін. Населення Москви зібралось на площі за містом і ентузіястично привитало залогу Цеппеліна. Радянська преса витаючи „Цеппелін" бачить у цьому факті новий доказ німецько-радянської приязни. Свого часу, коли відносини між Німеччиною і СРСР були напружені, то радянська преса містила карикатури на німецькі твори культури і між іншим „Цеппелін" був змальований як величезна безрога із довжезним рилом і вухами, а під карикатурою був напис: „Німецька свиня шукає болота". Часи зміняються.

— **Залізничі катастрофи в СРСР.** На стації Разумовское поїзд, що їхав до Москви, вискочив зі шин, при чому було кількох ранених. На мурманському шляху в катастрофі згинуло 9 осіб. Так само під Курськом була залізнича катастрофа, що спричинила смерть 15 осіб.

— **Гумор під шибеницею.** На днях у Ковні мали повісити бандита Кальтіна, якого суд засудив на кару смерти за вбивство кількох селян. Годину перед виконанням присуду, директор вязниці, по звичаю, спитав засудженого: „Яке ваше передсмертне бажання? Маєте право просити всього, чого хочете". Засуджений Кальтін відповів: „Я хочу перед смертю зїсти тарілку суниць". Директорр вязниці був у клопоті і заявив: „На жаль у вересні суниць уже нема". — „Нічого, я чоловік терпеливий і зачекаю до червня слідуючого року". Але всеж Кальтіна повісили, не чекаючи на суниці.

— **Страйк у Франції кінчиться.** Французька соціялістична преса пише, що великий страйк робітників у Франції вже на укінченні. Страйк закінчився великою перемогою робітництва, яка приневолила підприємства підвищити платні у фабриках текстильного промислу. Робітники вже приступили до праці.

— **Самовбивство антифашиста.** До італійського посольства в Парижі прийшов італієць політичний емігрант і просив дати йому пашпорт на поворот до Італії, тому, що він живе в нужді і хоче помиритись з фашистівським ладом. Коли посольство відмовилось дати йому пашпорт, емігрант витягнув револьвер і на очах урядовців застрілився.

— **Найбогатший журналіст.** Найбогатшим журналістом у світі є безперечно власник пресового концерну американець Герст, який фінансує видання 28 часописів. Він грає першорядну ролю в політичнім житті Зеднинених Держав і є справжнім міліонером. Недавно він закупив велику земельну посілість не меншу як який галицький повіт та величаву віллю, де має 15 слуг. А найважніше — його „приятелькою" є відома фільмова артистка красуня Маріона Девіс.

— **Летуни** Дель Джексон і Форест О'Брайн літали понад Ст. Луіс, Мізури, 647 годин і 28 хвиль, щоби добути осяг видержливости у повітрі. Якби були ще видержали 3 дні, булиб у повітрі цілий місяць безперервно. Представникам преси заявили, що мали клопоти з мотором, а саме, що олива витікала і що мотор тріс в одному місці На майдані, де вони злетіли, було мало публики, а репортери ґазет взяли зараз летунів до готелю, де їх обстригли й оголили, а відтак вони викупалися і трохи відпочали. Щойно опісля мали довші розмови із редакт. ґазет. Вони перемогли осяг братів Гантерів, котрі злетіли в Шікаґо 4-ого липня, на 93 години, а свій рекорд з липня 1929 року, побили на 227 годин.

— **Зорі „падуть" на сцену.** Фільмові зорі зачинають спадати з полотна на сцену. Ґазети подають, що Мері Пікфорд, Ґльорія Свонзон і Безіль Ратбовн (англієць) відходять з фільмового мистецтва і будуть виступати на сценах ньюйорських театрів.

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: БОРИС ГОДУНОВ" — опера Муссоргського.

Перша оперна вистава в цьому сезоні, що стояла справді на високому мистецькому рівні і дала змогу публиці пережити кілька дуже гарних хвилин. Завдячити це треба в першу чергу й головно п. Залеському, що як цар Борис Годунов запрезентувався з найкращого боку і створив з кожного погляду могутню креацію. В деяких місцях Залеський просто поривав видців і своїм надзвичайно вишліфованим голосом і ще більше своєю незрівняною, високомистецькою грою. Не диво, що захоплена публика уладила йому при кінці бурхливу овацію і не жалувала оплесків по кожнім його виступі.

З інших виконавців слід відмітити перш усього Чарнецького в ролі фальшивого Димітрія, що цим разом був голосово дуже добре розположений, а й сценічно створив цілком уластну постать. В ролі Марилі Мнішек виступила п. Гофманова, що вивязалася зі свого завдання на загал зовсім добре. Поза цими виконавцями вибивався ще п. Ужейко в ролі Варлаама, що створив прегарний тип мандрівного черця-піячини. Всі інші співаки (чки) були бездоганні, тільки шинкарка п-і Соболевської лишала як під оглядом гри, так і під оглядом співання немало до бажання. До того разило у неї постійне кидання оком на диріґента. Артист Лярінський, що співав партію Пімена, був голосово дещо за слабий, але зате виглядав наче живий чернець-старушок з літопису.

Виставлено „Бориса Ґодунова" доволі старанно, при прегарних, стилевих декораціях арт. Балька, які ми оглядали перед двома роками при нагоді премієри цієї оригінальної опери. Теперішню виставу скорочено ще більше, як виставу зперед двох літ (зам. приписаних 9 відслон було тільки 6), але це гарній цілости нічого не пошкодило. Диріґував п. Массіні. **І. Н.**

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ОСТАП БИКАЛОВИЧ, столярський майстер, б. голова і довголітній член Виділу Т-ва українських ремісників і промисловців „Зоря" у Львові, помер дня 14. ц. м. Похорони відбудуться у вівторок 16. вересня ц. р. в 4-ій год. пополудні з дому при вул. Зиблікевича ч. 13. — В. Й. П.

СПОРТ

ГОСТИНА УКРАЇНИ У СТАНИСЛАВОВІ.

Україна — Пролом 7:3 (4:0).
Україна — Ґакоаг 3:1 (0:1).

Дводневні змагання України у Станиславові причинилися до піддержання доброї опінії, якою заслужено тішиться наша дружина на станиславівському ґрунті. Це вже пяті змагання України підряд, виграні у Станиславові.

В суботу 13. ц. м. перед змаганнями з Проломом привитали Україну представники українського спортового руху у Станиславові, а виділ Пролому вручив Україні на памятку перших змагань прапорець у барвах України і китицю квітів. Україна без Скреготи і Ґоцького І. зачинає гру і вже у 3 мін. стріляє Грещук з вільного першого ґоля. Україна грає цілий час на половині противника, а Воробець, Ґоцький II. і Кобзяр здобувають у рівних відступах часу стан 4:0. Другу половину грає Україна слабше і позволяє собі стрілити з вини Грещука аж три ґолі, стріляючи також лише три.

До змагань з Ґакоаґом виступила Україна з Ґоцьким І. на правім лучнику. При постійній перевазі напад України не може ані разу знайти дороги до воріт противника, що вдається Ґакоаґові на 5 мін. перед кінцем першої половини. В другій половині грає Україна майже виключно перед воротами Ґакоаґу і на 20 мін. перед кінцем Кобзяр вирівнює гарним стрілом, на 5 мін. перед кінцем стріляє Воробець другого, а в останній мінуті гри останнього ґоля (з карного).

Видців у суботу ок. 500, в неділю ок. 1.500, що дуже живо реаґували на всі потягнення на грищу.

Ситківкові змагання за мистецтво українського студента.

У пятницю 19., суботу 20. і неділю 21. цього місяця відбудуться на кортах „Л. К. С-у" при вул. Войтіха змагання за мистецтво українського студента в ситківці. На змагання ті уфундувало Т-во „Медична Громада", як нагороду для найліпшого змагуна, чашу. Всі українські студенти-ситківкарі є зобовязані взяти участь у тих змаганнях. Зголошуватися у тов. Бачинського Ярослава або в заряді кортів „Л. К. С-у"

Вписове до змагань: від гри поодинокої 3 зол. подвійної 1 зол.

У. С. С. К. — Л. К. С. 4:2.

У днях 9. і 10. п. м. відбулися відплатні змагання у ситківці між „Льв. Кл. Ситківкарів" і „Українським Спорт. Студ. Клюбом". Змагання закінчилися заслуженою перемогою У. С. С. К. Технічні висліди: Пачовський — Гнатович (Л. К. С.) 6:3, 6:2. Рожанковський Сл. — Кулечко II (У. С. С. К.) 4:6, 6:2, 6:2. Кулечко І. — Рожанковський Вол. (Л. К. С.) 4:6, 6:3, 6:1. Дзерович— Волошин (У. С. С. К.) 6:0, 9:7. Кулечко І. і II. — Рожанковський Сл. і Вол. 6:4. 10:8. Пачовський і Волошин — Дзерович і Гнатович 7:5, 7:9, 6:3.

Змагання стояли на доволі високому рівні і дали доказ, що український ситківковий спорт гарно розвивається. Були вони неначе мірилом сили перед краєвими змаганнями і змаганнями за мистецтво українського студента.

Змагання в пятизмагу.

Виділ Українського Студентського Спортового Клюбу уряджує з початком жовтня змагання в пятизмагу за мистецтво українського студента за мандрівну нагороду „Основи". Вправи на площі відбуваються у вівторок і четвер.

З кіна.

КІНО „ЛЕВ": **„РІО РІТА"**, тонова фільма.

Нова американська оперетка. Сполука великої ревії із сюжетом, що має рівно 100 літ літературної традиції, завдяки романтизмові: розбійники та герої; розбійники брудні як їхні інтереси, а герої чисті як сльоза зворушеного глядача. Мексик; еспанська обстановка та темпераменти. Звідки в усе це попали модерні американські коміки — не питайте. Слава 11-ій Музі, що вони є і розвеселяють публику, щоби не плакала.

Першорядний балет і костюми (навіть кольорові!) Голоси вже дають ілюзію опери (в частині заслуга великої акустичної салі та доброго апарату). Великі аматори тон-фільми впевняють, що не можна від американців домагатись ще й інтеліґентного лібретта. „Не на цеж люди ходять на оперу..." Словом треба звикати до зовсім нової форми кінового видовища.

(м. р.)

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 15. вересня н. м. масло експортове 4·10 зол.; десерове 4·0 зол.; літра молока 25 сотиків; літра сметани 1·40 зол.; копа яєць 7·40 зол.

Куток мови.

„Нива" ч. 7—8. „Черта" (моск.) зам. риса, ознака; „ціха" (поль.) зам. ознака, риса, прикмета; „осібняк" (поль.) дуже невдатний переклад з польської наукової термінольоґії, зам. одиниця, тип, індивідуум, зразок; надніпрянці вживають цього ж слова з московського „осібняк", себто вілля.

Учительське Слово, ч. 16—17. „Не без гордости міг отже..." зам. „Отже (на першому місці!) міг не без гордости заявити...; „В загалу наших членів поширився погляд" зам. „Серед загалу..." „Стислий контакт ділання Каси з Т-вом" має імовірно значити: „Постійне порозуміння в діяльности між Касою і Т-вом..."

„Сільський Господар" ч. 17. Журнал, призначений головно для хліборобів, повинен би здається, бути писаний ясною, народньою мовою. Тимчасом у згад. числі „С. Господаря" находимо цілу статтю „Як орґанізувати працю для поборювання сільсько-господарської кризи", написану наскрізь бюрократичною мовою: „Анкета висловилася за побільшенням сільсько-господарської продукції в рямцях її рентовности з узглядненням поліпшення відживлювання населення". Якщо ми це зрозуміли, то автор хотів сказати: „Вислід анкети був такий, що більшість висловилася за тим, аби збільшити сільсько-господарську продукцію, якщо вона виплачується, а одночасно поліпшити відживлювання серед населення". А може щось інше?

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок, 16. вересня, год. 7·30 веч. „Борис Годунов".

Середа, 17. вересня, год. 7·30 вечором „Дротяр", оперетка Легара, премієра.

Малий Міський Театр:

Щодня аж до відкликання „Папа Кавалер". Початок год. 7·30 веч.

Театр „Різнородностей" (в Народнім Домі):

Вівторок 16. вересня год. 7·30 вечором „Перемога".

Середа — театр нечинний.

Четвер 18. вересня, год. 7·30 вечором „Хоробрий вояк Швейк".

Кіна.

АПОЛЬО: Парада любови і звукові додатки.

КАСІНО: У кигтях чортиці. Сльози молодеці.

КОЛЬОСЕИ: Нечинне.

КОПЕРНИК: Тайна лікаря — Звукова фільма.

ЛЕВ: Звукова фільма „Ріо-Ріта".

МАРУСЕНЬКА: Тайна лікаря. Звукова фільма.

ОАЗА: Остання маска.

ПАЛЯС: Звукова фільма „Погании".

ПАН: „Гріхи батьків" (Янінгс)

ПАСАЖ: „Золото Каліфорнії", звукові додатки й ак. комедія.

ПРОМІНЬ: Тринадцять присяглих.

ХИМЕРА: Фанні шукає чоловіка.

СТИЛЕВЕ: На провесні та Ольга Чехова.

ФАТАМОРГАНА: Тайна почтової скриньки.

УТІХА: Христина (Дж. Ґейнор, Р. Шільдкравт) Моряк солодких вод (Бастер Кітон).

Програма радіо.

Середа 17. IX. 1930.

Варшава (1411,7) 18·00 Популярна музика. **Гельсінгфорс** (221,4) 18·15 Спів М. Сейлі. **Берлін** (419) 18·00 Програма для молоді. **Харків** (426) 19·00 Концерт. **Стокгольм** (435,8) 19·30 Бельгійський вечір. **Рим** (441,2) 17·30 Концерт. **Прага** (486,2) 20·00 Бельгійський вечір. **Відень** (516,5) 12·00 Концерт. **Будапешт** (550,5) 12·30 Східні пісні. **Ленінград** (1000) 15·30 Музика. **Париж** (1724,1) Радіоконцерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

Станиславів:

Відкриття театрального сезону 1930/31.

18. IX. Гетьман Дорошенко.

20. IX. Циганка Аза.

21. IX. Популярна вистава „Мартин Боруля", початок в год. 3. попол.

21. IX. Гетьман Дорошенко.

Вписи на 1. однорічний торговельний курс для абітурієнтів (-ок) середніх шкіл, 2. однорічний торговельний курс для абсольвентів (-ок) 6. клас середньої школи, 3. однорічний торговельно-кооперативний курс для дорослих з покінченою 7. кл. школою вселюдною, 4. однорічний кооперативний курс для абсольвентів вищих торговельних шкіл і курсів, приймає **Торговельна Школа у Львові, вул. Коринктів ч. 1. до дня 28. вересня 1930 р.** Зголошуватися можна устно й письменно. До прохання о приняття слід долучити метрику, шкільне свідоцтво і 10 зол. вписового. Виклади на усіх курсах починаються дня 2. жовтня 1930 р. в год. 4-ій попол. — Доповнюючі іспити за попередній рік відбуваються: на кооперативному курсі дня 22. вересня в год. 4-ій попол. — на інших курсах дня 1. жовтня в год. 4-ій попол. — **Управа.** 543 1—3

Виказ вплат на Фонд Ветеранів за другий квартал 1930. (в золотих). Мурин Остап 1, Навроцький Осип 6, Нагуєвий Лука 6, Д-р Насс Яків 6, Д-р Нівчук Іван 6, Д-р Ніжанковський Ківерці 9, Никифорак Д. Станиславів 5, Огоновський Любомир 6, Д-р Олексишин Ярослав 6, Онуфрак Володимир 3, Павлик Мануїл 6, Пак Ілько 3, Палій Дмитро 15, Палій Василь 8, інж. Палій Андрій 9, Палійчук Петро 6, Панас Гнат Броди 15, Д-р Пальчишин Марія 99·90, Паньків Володимир 30, Папірчук І. Губин 6, Д-р Пастернак Ярослав 6, Пашкевич Іван Коломия 5, Петрів Зенон 9, Петрик Петро 6, Плетінка Кирило 3, інж. Попович Богдан 6, Постолюк Петро 7·50, о. Прийма Теофіль Дуліби 10, Путько Михайло Боршів 2, Д-р Пушкар Микола Ланьцут 6, Пявка Теодор 15, інж. Ратовський Роман 6, Рачок Іван Глухів 6, Д-р Рижій Іван Миколаїв 12, Романівський Павло Дучимів 2, Д-р Рожанківський Марцелій Калуш 20, радн. Рожанківський 15, Рудницький Іван 7·50, Рудницький Марко 9, інж. Савойка Любомир 1, Севкнів Іван 7·50, інж. Сербин Андрій 6, Д-р Сірко Михайло Броди 15, Скопляк Ярослав 6, інж. Скоропада Іван Тернопіль 9, Скочиліс Павло Сікож 4, Смаль Боршів 9, Сохацький Варшава 10, Д-р Станько Іван Любачів 15, Д-р Старосольський Володимир 5, Стельмах Денис Жабиня 6, Д-р Стернюк Богдан 7·50, інж. Стернюк Іван 6, Стиславський Кость Девятники 2, Струтинський Михайло 6, Татунька Юліян Порубе 2·50, інж. Твоpидло Микола 9, апт. Терлецький Михайло 30, ред. Тиктор Іван 9, Траска Антін 5, Третяк Осип Суд. Вишня 5, Триш Степан 3, Трусевич Семен 3, Трускавецький Петро 1, Туркевич Лев Водники 2·50, проф. Турчин Лука 6, Український Семен 6, Федак Іван 3, Фешенко-Чопівський Битом 5, Фіалс Петро Коломия 15, Фостиковський Іван 7·50, Харамбура Семен Боршів 2, Хиара Осип Коломия 6, Д-р Холевчук Михайло 3, Хомицький Михайло Дубецько 3, Храплиний Евген 2·50, Храплиний Микола 2, о. Цегельський Евген Янів 7·50, Цепенда Дмитро Мінкінні 4, Д-р Цимбалістий Павло 6, о. Чеверинський Ярослав 5, д-р Черкавський Олекса Варшава 3, Чір Антонів 3, о Чопей Василь Галич 3, д-р Чубатий Микола 9, дир. Чубатий Петро 4, ред. Чубатий Лев 6, проф. Шах Степан 4, дир. Шепарович Юліян 15, інж. Шепарович Юрій 6, інж. Шепарович Лев 15, Шкрумеляк Юра 3·50, Шашкевич Ольга 1·50, д-р Щуровський Евген Винники 15, д-р Щуровський Володимир 9, Єлерський Кость 9, д-р Юзвак Василь 2, Юзичинський Зенон 6, Ясінчук Лев 3, Ясельський Карло Городенка 3, Янович Боршів 3, д-р Янкевич Евген 5, інж. Мельникович Осип 4·95, Бордун Олександер Снятин 5, Александрук Семен Снятин 5, Ходжай Володимир Волче 9, Мороз Т. 6, Слота Павло Єзьорко 10, Шепичак Альвернія 2·50, Кожирук А. Стрий 3, Мазурок Станиславів 5, Гамаль В. 5, Грумавецький Сулеїв 1, пос. Великанович Д. 5, Медвідь Старий Самбір 5, Федорович Лев Раків 3, д-р Дрогомирецький Гриць Рогатин 5, Мишій Семко Кривеньке 5, д-р Лаврівський Олександер 4, Липинський 1·50, Бабюк М 3·50, д-р Блюй Володимир Перемишль 6, Шукевич Павло Вадовичі 5, Пшепюрський Б. Розвадів 2, о. Мазяр Ст. 5, д-р Базар Антін Будзанів 4·95, Витвицький Іван 0·50, Ковч Григорій 2, Мельник Петро 4, Ольховий Ізидор 6, інж. Рудик Захар 6, Хархаліс Микола 3. Збірка на руки д-ра Гуркевича в Самборі по 1 зол.: о. Білинський, д-р Рогуцький, Ликіцький, Козбур, Курчак, Скорис, Бережанський, Біленький, Е. Кульчицька, Бережницький, Ліськевич, О. Лашецька, Чиж, Вислоцький, Петрівський, Кульчицький, о. Вань, д-р Гуркевич, д-р Кобільник, Шумський, д-р Гординський, Мартинець, по 2 зол.: Горбаньо, Івасюк, Шуминй, по 50 сот.: Бачинський, Туркевич, Сабат, Федевич, Марина, Лапка, Грабовецький, Рабій і решта підписи нечиткі. Разом зол. 40·50. Збірка за м червень: радн. Івасюк 3, по 2 зол.: Шумський, радн. Курчак, по 1: радн. Козбур, проф. Грабовенський, Е. Рудик, проф. Ликіцький, радн. Петровський, О. Лашецька, Іванків, інж. Ніжанковський, радн. Туркевич, д-р Кульчицький, Грегорович, д-р Гуркевич, о. Федевич, о. Вань, радн. Білинський, проф. Чиж, д-р Біленький, проф. Филичак, дир. Шумський, Ю. Кобилецький, Е. Кульчицька, радн. Бережанський, д-р Скорик, о. Білинський, Бережницький, д-р Рогуцький, проф. Мартинець, адв. І. Кук, Ліськевич, проф. Книжинський, д-р Ю. Рабій, по 50 сот. Кабаровський, Зінюк, проф. Винницький, інж. Лапка, решта підписи нечиткі. Разом зол. 38·90.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

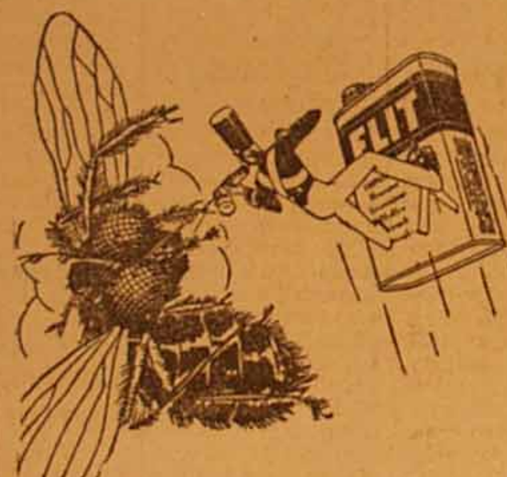
За оголошення редакція не відповідає

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 2468

АДВОКАТ на провінції прийме сейчас рутинованого конціпієнта. — Зголошення приймає з чемности адв. Д-р І. Волинський в Станиславові, вул. 3. Мая ч. 6/І. 542 2—3

Kalotrix

найуспішніший середник проти випадання і на поріст волосся висилає о. Д-р Вергун в Сокалі. Дві фляшинки з почтою 8 зол. 528 2—3

МУХИ РОЗНОСЯТЬ ЗАРАЗУ!

Мухи, які постійно перебувають у брудних і занедбаних місцях, стають розсадниками ріжних недуг. Їх лапки покриті волосками переносять зародні зарази і занечищують страву. Щоби цього оминути, треба розприскувати „Фліт".

„Фліт" нищить безслідно мухи, комарі, блохи, молі, комашню, таракани, блощиці як рівнож і їх яєчка та є смертельним для комах, а рівночасно не є шкідливим для людей. Не залишає ніяких плям.

„Фліт" не треба порівнювати з іншими середниками проти комах. Жадайте жовтої бляшанки з чорною опаскою, при чому стережіться підрібок.

FLIT

Скорше нищить.

: : Ширіть наш часопис! : :

ВИНАЙМУ умебльовану кімнату. — Купкова 14. Правий партер. 549 1-1

ДВА рази, по 1. покою з кухнями, до винайму. — Левандівка, Потоцького, 11. 547

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст недуг легенів, серця і шлунка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

Дентист - Стоматольоґ

Д-р мед. Чайковська-Ляхова Ольга

лікар заграничних клінік

орд. від 8—12 і 14—18 год., неділі і свята 10—12. **ЛЬВІВ, вул. ЛЬВА САПІГИ ч. 9.** 408 8—7

ФУТРА

мужеські і жіночі, готові, як також усіляку перерібку найдешевше і солідне виконання — поручає

Ф-ма **К. ЦВИНАР**

ЛЬВІВ 364 5—5

вул. Крива 10 біля Гіпот. Банку. **вул. Руська 18** Тел. 36—64.

Подяка.

Всім, що зволили ласкаво віддати Мойому Покійному Мужеві бл. п. О. Андрієві Небожукові, бувшому пароховї Макови рустикальної біля Добромиля послідну прислугу а саме Впр. Отцям: о. Деканові Иосифові Мариновичеві пароховї Війська за першу поміч і розраду в дни смерти, за прощальне слово, св. Літургію і провід в похоронах, О. мдек. Олександрові Гайдукевичеві пароховї Риботич за св. Літургію, участь в похоронах та красноріченє і повне змісту слово, о. Совіт. Ів. Господаревському пароховї Добромиля. о. кан. Олексію Гукевичеві пароховї Квасиничи, о. кан. Бр. Гоцькому пароховї Передільниці, о. кан. Иосифові Гурському лат. пароховї Риботич, о. дек. Онуфрієві Малецькому пароховї Бупова. о. Теодорові Заболоцькому пароховї Мігови, о. кан. Пант. Маленькому пароховї Ріпчиць, о. Льву Мельникові пароховї Папортна, о. Іґн. Федеркевичові пароховї Тарнави, о. Мих. Щепанському пароховї Посади риботицької, о. Мих. Ліськевичеві сотр. в Трійці за св. Літургію і участь в похоронах. Вп. П. професорові Уклеї в Риботичах і Вп. П. Білинській учит. в Макови за слова розради і участь в похоронах. П. Т. хорові з Війська під управою П. Меницінського за звеличання похор. обряду. Вп. П. інжинірові Хроновятові за надмогильне слово від центр. коопер. установ. Впр. о. д-ру Он. Орському проф. духов. Семінара в Перемишлі, Вп. П. Пел. Корновокій в Лабовоі, Хв. Виділам чит. „Просвіти", коопер. „Бистриці", „Український Щадниці" в Ґрушеві біля Дрогобича за пересланї письменні вискази співчуття, чесним громадянам Макови, Лішни і Угник за оказане співчуття і прихильність, як рівнож всім тим, що в якийнебудь спосіб виявили співчуття і взяли участь в похоронах складаю отсим щире Спасибіг. Зокрема велика моя дяка для Вп. Родини Панства Мариновичів з Війська, що перша на вістку про смерть Мойого Мужа поспішила з ласкавою поміччю та по нинішну хвилю не забуває про мене.

Олена Салук-Небожукова
з діточками.

544

Подяка.

Серед невимовного смутку і болю по страті коханого сина Олеся ученика III. кл. гімн., почуваємося до обовязку зложити отсим щиру подяку, за сердечні співчуття та розради Вп. Пані Скобельській, жені пароха в Острій, Вп. Пані Сосенковій зі Львова, Верховному отаманові пласту, — ВП. послові Кохановї. Зокрема складаємо щире Спаси Біг за довершення похоронного обряду Всечеснішим О. О. Андрієві Скобельському пароховї в Острій, Николі Голейкові пароховї в Кутиск, Антонієві Балицькому пароховї в Бортниках, Луці Іванцеві пароховї в Делевій, Василеві Малковичеві сотрудникові в Коропци та Володимирові Коропецкому пароховї в Долині за сердечні надгробні слова. — Як також пластунам Чорноморцям за всі старання около сумного обряду і усипання могили, а зокрема П. Ярові Гладкому за бадьорі слова потіхи. — Та всім знайомим за вискази співчуття у нашім незабутнім горю.

545 **Д-р Іван і Оля Венгльовські.**